
רשימה מנחה למבדק בטיחות

בסניף תנועת / ארגון נוער- מועדון נוער

פברואר 2018

נערך במשותף עם נציגי תנועות הנוער ומשרד החינוך

הערה: מתוך כך שלמשרד החינוך אין כל אחריות על מבנים של תנועות נוער או ארגוני נוער, מסמך זה מהווה כלי עזר ולימוד במהלך הכשרות לתנועת נוער וארגון נוער ואינו הנחייה מחייבת של משרד החינוך.

גישה מהירה:

- 1..... כללי
- 2..... ריכוז בדיקות בטיחות
- 3..... חצר
- 4..... מחסנים
- 4..... היערכות לכיבוי דליקות
- 5..... פנים המבנה, המסדרון, חדרי המדרגות ודרכי מילוט
- 5..... חדרי פעילות ואלמנטים בבניין
- 6..... המקלט
- 6..... מערכות חשמל
- 7..... דו"ח סיכום מבדק
- 8..... המלצה : מבדק מהיר

כללי

1. **החובה להבטחת הבטיחות:** סניפי תנועות או ארגוני נוער, כמו מקומות ציבוריים שבהם פועלים ילדים ונערים, מחויבים בתנאים הולמים ומאפשרים לחינוך ולפעילות תנועתית. תנאים אלו מחייבים סביבה בטוחה המבטיחה את שלומם של החניכים המבקרים והמשתמשים במבנים אלו.
2. **האחריות לטיפול בתשתיות ובבטיחות:** האחריות ליצירת סביבה בטוחה מוטלת על הרשות המקומית והבעלות שבעלותה המבנה. רכזי תנועת/ארגון הנוער יקיימו מבדקים שוטפים ויתריעו בפני הרשות/הבעלות על ליקוי או סכנה.
3. **מבנים ישנים שחלקם מסוכנים:** המבנים המוקצים לתנועות הנוער השונות, הם בעלי איכות שונה, חלקם ישנים מאוד, ובחלקם קיימים סיכונים המעידים על כך כי מצבם אינו ראוי והולם לסביבה תנועתית מחנכת. משימתם של אלו השותפים לפעילות התנועתית לשפר ולשבח את רמת הבטיחות בהם.
4. **אי עמידה בדרישות:** ברור לנו כי דרישות אלו, אינן יכולות להיות שלמות בכל המבנים ובכל המקומות. אך עצם הימצאות רשימה זו ומולה תוכנית עבודה שמטפלת בדחיפות במפגעים מסוכנים בקדימות 0, בסדר יורד בקדימות 1 ובהמשך בקדימות 2.

סדר הקדימויות

- א. **קדימות 0:** מתייחסת למפגע חמור במיוחד, המחייב להערכת עורך המבדק סגירה מיידית של המקום/מבנה הפעילות ולאסור שימוש בו עד קבלת הודעה ממנהל הבטיחות ברשות ויועץ בטיחות מטעם התנועה על המשך שימוש.
- ב. **קדימות 1:** מתייחסת למפגע בטיחותי אשר קיומו מחייב הסרתו המיידית.
- ג. **קדימות 2:** מתייחסת לליקוי בטיחותי המחייב טיפול של הרשות המקומית/התנועה בתכנית עבודה סדורה.

דוגמאות אפשריות למפגע בקדימות 1:

- מרצפת שלא במקומה, ברזל זווית בולט בחצר המשחקים, חוסר במעקה, בור בחצר, פינה חדה במתקן משחקים או מתקן חצר, נקודות היתפסות או הילכדות במתקן משחקים, מתקן ספורט לא מקובע ולא מבוסס, חלון ללא מגביל נפילה, מתקן חשמלי לא מוארק, שקע חשמלי חשוף, מדרגה שבורה, חפץ בולט במעבר, חלון שבור, זכוכית מסוכנת, מעקה רופף, אסלה שבורה, כיור שבור, ארון חשמל חשוף, מפסק פחת חסר, שקע מתג חשוף, ברזלים חדים זרוקים בחצר, בלוני גז שאינם מוגנים, דלקים במבנה, מסמרים בולטים בקירות, הפרשי גובה מסוכנים (מעל 60 ס"מ) חוסר במגן אצבעות בדלתות, חלונות גיליוטינה, קריסת תקרה אקוסטית, אסבסט שבור, במקלט נתיב מילוט שלא צבוע בצבע ממוגן, פסולת זרוקה וכדומה.
5. **תכנית רב שנתית לשיפורי בטיחות:** הטיפול בפערים ובמילוי הדרישות, צריך שיעשה בתיאום עם הרשות המקומית/ התנועה ובהצגת הדרישות באופן סדור בתכנית עבודה שנתית ורב שנתית.
 6. **התייעצות:** ניתן להיעזר במנהל הבטיחות של תנועת הנוער או הארגון, בהתאם לצורך.

ריכוז בדיקות בטיחות		
תיאור	תדירות	ספ'
בדיקות יציבות המבנה ומבנים יבילים : אישור מהנדס קונסטרוקטור על יציבות המבנים כולל התייחסות למבנים יבילים (יידק בבדיקות הפעלת מבנה חדש וכן במקרה של קיום סדקים או שקיעה של חלקי מבנה או של כל דבר אחר לפי שיקולו של הבודק), בדיקת מנשאים למזגנים, בדיקת מתקני ספורט וסלים	אחת ל- 5 שנים	1
בדיקות תקרות רביץ או תקרה תלויה : אישור מהנדס קונסטרוקציה לתקרת רביץ או כל תקרה תלויה אחרת.	אחת ל-5 שנים	2
בדיקת אמצעי בטיחות וכיבוי אש : אישור תקינות ותחזוקת ציוד הכיבוי על ידי גורם מוסמך	שנתית	3
בדיקות מערכת ומכשירי חשמל : אישור בדיקת תקינות (ויזואלית) למתקני ומכשירי חשמל וכלל ציוד החשמל הנייד לטוילים על ידי חשמלאי מוסמך	שנתית	4
אישור בדיקת תקינות מערכות החשמל והארקה על ידי חשמלאי בודק מתאים	אחת ל-5 שנים	5
בדיקות מערכות גז : אישור טכנאי גז לתקינות מערכות גז ניידות (כלבי גז, כיריים שדה וכד')	אחת לחצי שנה	6
בדיקת אגרונים או גוזם מוסמך ליציבות העצים והענפים	לפי הצורך	7

חצר	
מס'	תיאור
.1	החצר תהיה נקייה ופנויה ממפגעי בטיחות, ולא יישארו בה פסולת כל שהיא העלולה לסכן את השהים בחצר. מתקני משק שיש בהם סיכונים בטיחותיים כגון: כתובות אש, סנאדות, ברזלי זוויות מתקנים אלה ישולטו ויתוחמו באופן שלא יסכן את השהים בחצר. החצר תהיה נקייה מחומרים דליקים כמו קוצים ופסולת בעירה – 10 מטרים מהמבנה.
.2	במקום, שבו היציאה מהמתחם היא לכיוון כביש פעיל, יותקן מול היציאה מעקה בטיחות ממתכת, שייקבע בשפת המדרכה, מול שער היציאה, על שפת הכביש. אורכו של מעקה-הבטיחות יהיה 10 מ', וגובהו - מטר אחד. ביצוע בסעיף זה באחריות הרשות המקומית, לאחר פניה של רכז הסניף.
.3	מתחם תנועת הנוער יוגדר מכל עבריו כאשר ישנם מפגעים העלולים לסכן השהים במתחם, צורך להקמת הגדר ייקבע על ידי בודק הבטיחות. (הפרשי גובה, סמיכות לכביש ראשי, צורך ביטחוני).
.4	במידה וקיימת גדר סביב מתחם תנועת הנוער עליה לעמוד בקריטריונים הבאים: א. גדר סורגים יש לייצב בבסיס בטון. הסורגים יהיו אנכיים, במרווחים של לא יותר מ 10 ס"מ בין סורג לסורג ובחוזק הדרוש למניעת כיפופם. ב. גדר רשת תהיה מתיל מגולוון או מצופה חומר פלסטי. משבצות הרשת תהיינה בגודל 3-4 ס"מ כדי למנוע אפשרות של טיפוס עליה. הקצה התחתון של הרשת ישוקע בקרקע, ויחובר אל בסיס בטון או בפרופיל אופקי סמוך לקרקע או בכל אמצעי אחר. ג. גדר מחנאית (גדר סנאדות, גדר יוטה) שנבדקה מידי חודש באחריות רכז הסניף.
.5	חל איסור לחניית רכבים במתחם תנועת הנוער אלא לצרכי העמסה ופריקת ציוד במחסן
.6	<ul style="list-style-type: none"> • תאי ביקורת, בריכות הסתעפות, מגופים וכד' יותקנו בשטח באופן שפניהם יהיו בגובה פני הקרקע, בלי ליצור בליטה או שקע. או שיתוחמו באופן המונע פגיעה. • מוני-מים, ברזים וכד' יותקנו בצמוד לקירות הבניין או לגדר, (במרחק של עד 30 ס"מ, לכל היותר). או יתוחמו באופן המונע פגיעה.
.7	הפרשי גובה בין מפלסים הסמוכים העולים על 50 ס"מ בחצר ובמבנה מחייב התקנת מעקה מגן יציב בגובה 1.10 מ' לפחות או כל פתרון גנני ההופך הפרש הגובה לשיפוע קרקע ביחס 3: 1 כשההפרש בין המפלסים עולה על 250 ס"מ יש להתקין מעקה בגובה 120 ס"מ לפחות
.8	כבלי חשמל וטלפון החוצים מתחם תנועת הנוער יותקנו על ידי גורם מוסמך ויענו לדרישות חוקים ותקנים הרלוונטיים.
.9	אחסנת בלוני גז בחצר במקום מאוורר, בכלוב מגודר עם שער או נעולים בשרשרת

מחסנים	
מס'	תיאור
1.	מחסן יהיה עם אפשרות נעילה
2.	כלי עבודה מסוכנים ינעלו בנפרד
3.	מחסן יהיה מאורגן ומסודר באופן שלא יסכן את המשתמשים (ציוד כבד יאוחסן נמוך, חפצים חדים יופרדו באופן שלא יפגע במשתמשים בו).
4.	לא יהיו במחסן חומרים דליקים ומסוכנים – אין להחזיק חומרים אלו בתוך מבנה.
5.	חומרי ניקוי וצבע יאוחסנו בארון נפרד, מאוורר, ושולטו בהתאם.
6.	לא יהיו במחסן בלוני גז - (ראה סעיף חצר 9 לעיל)

היערכות לכיבוי דליקות	
מס'	תיאור
1.	מטף כיבוי אבקה 6 ק"ג 1 לכל שטח של 100 מ' ולא פחות מ- 2 מטפים למבנה.
2.	למבנה תהיה גישה לרכב חילוץ, הצלה וכיבוי אש.
3.	מבנים יבילים הנמצאים בתחום תנועת הנוער יבדקו ביתר תשומת לב ע"י יועץ בטיחות - עורך מבדק שיסתייע בהנחיות משרד החינוך ליבילים (ראה ניספח 1).
4.	יהיו במבנה וסביבו גלגלונים כיבוי שיכסו את כל שטח המבנה.
5.	ברז כיבוי 3" עירוני ציבורי, יהיה במרחק שלא יעלה על 100 מטר מהמבנה. (באחריות הרשות המקומית)
6.	במבנה שגודלו על 300 מטר, יותקן בסמוך לכניסה עמדת כיבוי וברז 2", 2 זרנוקים ומזנק שיתנו כיסוי לכל שטח המבנה.
7.	בכל אולם התקהלות המשמש 100 איש או יותר, תותקנה דלתות הכוללות ידיעות בהלה לפתיחה החוצה עם כיוון המילוט ומעל פתחי המוצא יותקן שילוט מואר "יציאה".

- **תשומת לב!** במבנים ישנים, ובמקומות שבהם לא ניתן לעמוד בכל דרישות ההיערכות לכיבוי אש, ניתן להעלות את הפערים להנהלת התנועה וזו תפנה לממונה בטיחות ארצי במשרד החינוך שידון בסוגיות אלו ויתייחס אליהם.

פנים המבנה, המסדרון, חדרי המדרגות ודרכי מילוט

מס'	תיאור
1.	המסדרון יהיה פנוי מחפצים שיגבילו את היציאה הדחופה של החניכים החוצה.
2.	רצפת המסדרון תהיה במפלס ישר ואחיד
3.	במסדרון ארוך תותקן בדלת היציאה תאורת חירום.
4.	<ul style="list-style-type: none"> מסלולי המילוט ישולטו בשלטים סטנדרטיים המצביעים על כיוון היציאה. מעל כל פתחי המילוט, הכניסות – לחדרי המדרגות ושערי היציאה החיצוניים יוצבו שלטי יציאה זוהרים אין להציב במסלול המילוט חפצים העלולים לגרוע מרוחב המסלול המינימאלי. אפשר להציב חפצים בגומחות כוכים וכד' בתנאי שיהיו בלתי מסוכנים ועמידים אש;

חדרי פעילות ואלמנטים בבניין

מס'	תיאור
1.	לא יהיו מפגעי תשתית בבניין ובפרט סדקים במבנה, רצפות שקועות, סימני רפיון (כגון "בטן") בתקרות תלויות
2.	<p>כל החלונות שגובה סף התחתון שלהם עולה על 2.00 מ' מפני קרקע הקרובה יהיו מובטחים בפני כל אפשרות של נפילה דרכם. להלן אמצעי הגנה מפני סכנת הנפילה:</p> <p>הגבהת הסף התחתון הקבוע עד 1.5 מ' לפחות מפני הרצפה.</p> <p>או: התקנת מעקה מתאים מעל הסף התחתון של החלון עד גובה 1.5 מ' מפני הרצפה.</p>
3.	כנפי החלונות לא יבלטו לתוך הסניף. ולא כלפי חוץ שגובה הסף התחתון של החלון הוא מתחת ל-2מ'. חלונות שאגפיהם כן נפתחים כלפי פנים, מתחת לגובה 2 מ', יצוידו בפרזול לקביעת כנף החלון הפתוח או לעצירתו באופן שלא יוכל לשנות את מצבו בחופשיות כתוצאה מרוח או מסיבה אחרת
4.	אין להתקין חלונות גרירה אנכיים כאלה המופעלים באמצעות בריחים צדדיים או באמצעות משקולות נגדיים. מותרים חלונות מדגמים המבטיחים את אגף החלון מפני נפילה חופשית וזאת גם לאחר שימוש במשך זמן רב.
5.	אין להתקין חלונות מרפפות זכוכית עד לגובה של 2.5 מטר מפני הקרקע.
6.	הידיות, המנעולים או חיפוייהם (ה"רוזטות") יהיו חלקים וחופשיים מבליטת ברגים, פינים או חלקי פרזול אחרים.
7.	דלתות: בצד הצירים יותקן מגן למניעת הילכדות אצבעות, בדלתות המבנה יותקנו אביזרים להאטת מהלך הפתיחה והסגירה של הדלת ובלימת התנועה החופשית של הדלת.
8.	במבנה שיש בו שימוש בגג, גובה המעקה בגג המשמש לפעילות חניכים יהיה 1.30 מ' לפחות. אם אין פעילות חניכים על הגג, יהיה גובה המעקה לפי התקן.

המקלט	
מס'	תיאור
1.	דרכי הגישה אל הכניסות למקלט ואל היציאות ממנו, לרבות היציאות מפתחי יציאות החירום, תהיינה פנויות, מסומנות ומשולטות, סלולות או מרוצפות, ללא בליטות או שקעים, בגימור מחוספס למניעת החלקה ופנויות מכל מכשול או הפרעה לתנועה מהירה וחלקה.
2.	קירות המקלט, תקרתו ורצפתו, יצופו בחומרים בלתי דליקים.
3.	במקלט תהייה תאורת חירום תקינה ומשולטת.

מערכות חשמל	
מס'	תיאור
1.	לוח ראשי ולוחות-משנה יעשו מפח או מחומר פלסטי הכבה מעצמו, או מחומרים בלתי דליקים אחרים, ולא מעץ או מפרספקס. לארונות יהיו סידורי נעילה.
2.	בכל לוחות החשמל ימצאו מבטחים אוטומטיים וכן מפסקי זרם פחת ברגישות של 30 מיליאמפר בהתאם לדרישות חוק החשמל.
3.	בלוח יסומנו כל המבטחים ע"פ תרשים מערכת החשמל במבנה.
4.	המפסקים, בתי התקע (השקעים) ונקודות המאור בקירות יותקנו בגובה של 1.80 מ' מהרצפה. כל בתי התקע (השקעים) בגובה מתחת ל-1.8 מ' יהיו מוגנים, ויותקן בהם תריס מגן פנימי או מכסה.
5.	גופי התאורה בחצר ובחדרי השירותים יהיו מטיפוס מוגן-מים.
6.	במבנה יביל או מתחם מבנים יבילים יותקן מפסק פחת למערכת החשמל בנפרד משאר המבנה.

דו"ח סיכום מבדק

נתונים כללים

שם המתחם:	כתובת:	יישוב:
מס' חניכים:	שנת הקמה:	טלפון במתחם:
משתתפים מטעם מתחם הנוער:		פרטי מנהל המתחם:
תאריך המבדק:		
שם הבודק:		

פירוט הממצאים

הממצא, מהותו ומיקומו	הדרישה	תחום הבדיקה	ספ'
			.1
			.2
			.3
			.4
			.5

אישורים נדרשים

קיים \ לא קיים	הדרישה	תחום הבדיקה	ספ'
			.1
			.2
			.3
			.4
			.5

המלצה: מבדק מהיר

המלצה לרשימת מבדק מהירה לבדיקה יום יומית של מקום הפעילות {מבנה וחצר}

החצר

- מטען, חפץ חשוד.
- זכוכיות שבורות, בקבוקים מנופצים,
- ברזלים, מוטות בולטים, מסמרים, גדר כפופה מסוכנת, שער תקין.
- שינוי גובה, בורות, מקום נפילה.
- בלון גז, מיכלי חומר מסוכן,
- מקומות החלקה, בוץ, שמן.

פנים המבנה

נעבור בכל החדרים והמקומות במבנה ונחפש:

- בעיות באביזרי החשמל, שקע שבור, ארון חשמל פתוח, נורות פלורוסנט נמוכות או נפולות.
- חלונות שבורים (סכנת היחתכות), סורג עקום, סכנת השתפדות.
- ריהוט שבור, סכנת נפילה.
- דלתות מסוכנות, נפילה, קטיעת אצבעות.
- דליפה, מים זורמים, סכנת החלקה.
- ציוד כיבוי קיים.
- באלגן, לכלוך, ריהוט מפוזר, מזון זרוק, תברואה לקויה.

אם לא התגלו ליקויים והמבנה תקין, אשר לחניכים כניסה ואחל יום פעילות מוצלח!

- **הקפד לשריין לבדיקה כ-12 דקות**, דאג להגיע לפני זמן תחילת הפעילות.
- **גילית מפגע או ליקוי?** אם ניתן לטפל בו ללא סיכון, טפל או סלק את הליקוי.
- **לא ניתן?** דאג למנוע מאנשים להתקרב לסכנה:
 - סגור את החדר, קשור חבל למניעת הגישה.